

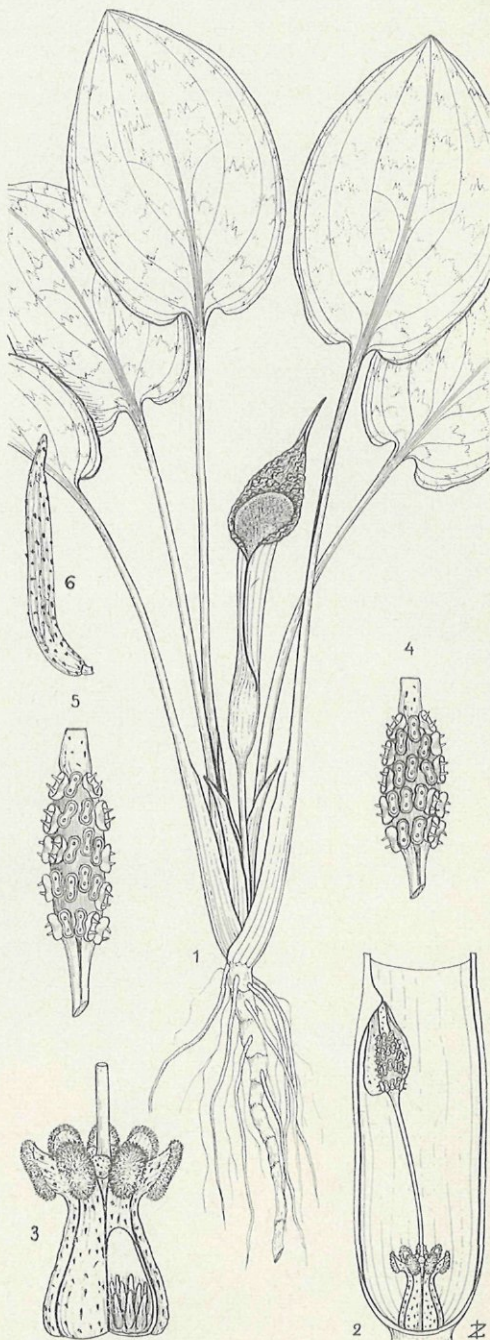
PROF. DR. H. C. D. DE WIT

Het genus *Cryptocoryne* (17)***Cryptocoryne griffithii* Schott***Cryptocoryne griffithii*

Na mijn uiteenzetting over *C. cordata* (zie van deze reeks artikelen no. 14) behoef ik over de systematische positie van *C. griffithii* weinig meer te zeggen. Toch moet mij de opmerking nog eens van het hart, hoe gewichtig het blijkt te zijn om bij de bestudering van een genus met variabele soorten, waarvan de aard der planten zich slecht leent om gedroogd tot herbariumexemplaren toch alle kenmerken nog goed te laten zien, de beschikking over levende planten te hebben. Nadat ik op grond van al het waarneembare aan veel herbariummateriaal een scheidingslijn tussen *C. griffithii* en *C. purpurea* meende te hebben vastgesteld, ontving ik via de heer Van Bruggen en de firma Liet te Amsterdam, bloeiende exemplaren van een *Cryptocoryne* uit Malakka, die rechtstreeks waren geïmporteerd. Het bleken raschte *C. griffithii*-exemplaren te zijn, die tot in alle finesses met het gedroogde authentieke materiaal overeenstemden, maar die bovendien nu nog kenmerken toonden, die ik aan gedroogde exemplaren niet of met onvoldoende zekerheid had kunnen zien. Dank zij deze import is het mij nu mogelijk de soort *C. griffithii* scherp te omschrijven (vgl. fig. 1).

Bladschijf eirond, vlak of wat golvend of bobbelig, niet zeer spits, aan de voet breed hartvormig tot afgerond of stomp, bovenzijde bruinachtig groen, meestal met purperen streepjes of vlekjes en daardoor enigszins gespikkeld of gemarmerd, onderzijde meestal purper getint, 5-7 (10) cm lang, circa 4 (6½) cm breed.
Bladsteel fors, purper getint, 5-12 cm lang.

Fig. 1. *Cryptocoryne griffithii* Schott. 1. bloeiende plant (x ½); 2. lengtedoorsnede ketel (x 2); 3. vruchtbeginsel (x 5); 4, 5. meeldraden (x 5); 6. zaad (x 2).

Spatha op een duidelijke, $1\frac{1}{2}$ -4 cm lange steel, korter dan de bladeren. Ketel $1-1\frac{1}{2}$ cm lang, vrij breed, buis 2-8 (12) cm lang, in de regel opvallend wijd. Vlag $1\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ cm lang, breed tot smal eirond, in de regel plotseling tot een kort staartje toegespitst, soms echter geleidelijk toegespitst, purper, dicht wrattig (wratjes spits), keel purper, met smalle opstaande boord.

Meeldraden 40-60. Vruchtbeginsel uit 6-7 vruchtbladen opgebouwd, stijl duidelijk, stempel vrij klein, elliptisch of eirond, gaafrandig, bol of in het centrum afgeplat (niet ingedeukt). Zaadbeginsel (eitjes) lang en smal, evenals het zaad.

Verspreidingsgebied. Maleise Schiereiland. Malakka: Sungai Udang Bosch Reservaat, mijlpaal 14, beek, in modder en zand. Johore: Sungai Kayu, in een beek. Singapore: beek bij Tanglin; New Reservoir; Bukit Timah; Chan Chu Kang; Kranji; Bukit Mandai; bos van het Reservoir; Bukit Sadanau Reservaat.

Sumatra, Palembang: Rawas Moeara Beliti, laagland, in boskreekje, samen met *Barclaya*. Hoogstwaarschijnlijk ook op de Anambas en Natoena Eilanden (op Groot Natoena, ten W. van Ranai; op Siantan, ten O. van Terampa; in ondiepe beken zeer algemeen, in snel en in langzaam stromend water).

Ten slotte merk ik nog op, dat uit het bovenstaande volgt, dat in onze aquaria geen *C. griffithii* wordt gekweekt (of misschien hoogst zelden). De soort, die tot voor kort wel een der meest algemene was en als *C. griffithii* bekend

Verspreidingsgebied van Cr. griffithii Schott

stond (ik beken zonder voorbehoud, dat ik deze vergissing jarenlang in stand heb helpen houden) moet *C. purpurea* Ridl. heten.

Voor de consciëntieuze liefhebbers, die in de literatuur plegen te snuffelen, deel ik volledigheidshalve nog mee, dat de gekleurde plaat, die in 1900 verscheen (Curtis's Botanical Magazine 3de serie, vol. 56, tab. 7719) ten onrechte als *C. griffithii* werd omschreven. De afbeelding heeft betrekking op *Cryptocoryne purpurea* Ridley.